

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 9. december 2020
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Søren Rams Rasmussen
Sagsnr.: 2020-0030-5175
Dok.: 1735398

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 286 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 27. november 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Henrik Skovgaard-Petersen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 286 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oversende Rigspolitiets referater fra National Operativ Stab, ”Operationsstab Mink fra 1-10 november” samt ”Nødplan for aflivning af mink udarbejdet i regi af NOST”?”

Svar:

1. Den Nationale Operative Stab – i daglig tale NOST – aktiveres, når Danmark rammes eller påvirkes af større kriser eller hændelser. NOST har til opgave at koordinere på tværs af sektorer, herunder at skabe og opretholde et overblik over krisesituationen.

Beredskabet i Danmark bygger på fem grundprincipper, der bl.a. handler om lighed, nærhed og samarbejde. Der gælder også et princip om såkaldt sektoransvar, som betyder, at den myndighed, der har ansvaret for en opgave til daglig, også har ansvaret for opgaven under en større ulykke eller katastrofe. Dette betyder, at ansvarsfordelingen mellem de involverede myndigheder ikke ændrer sig i en krisesituation, men at den enkelte myndighed har og bevarer det fulde ansvar for ledelsen af indsatsen inden for myndighedens eget ansvarsområde.

NOST ledes af Rigspolitiet og består herudover af en række andre myndigheder, der er faste medlemmer af NOST. Andre myndigheder kan indkaldes til NOST efter behov, hvilket har været tilfældet under covid-19-krisen.

NOST blev nedsat, da covid-19 kom til Danmark, og har været omdrejningspunktet for den nationale krisestyring.

Samtidig har Rigspolitiet som ansvarlig for politiets samlede indsats mod covid-19 sat retning og styring for politikredsens håndtering af politimæssige opgaver og understøttet bl.a. sundhedsmyndighederne og Fødevarestyrelsen i forbindelse med varetagelsen af deres opgaver.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet et bidrag fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Ifølge Beredskabsstyrelsens ”Retningslinjer for Krisestyring” har krisestyringssystemet i Danmark overordnet set til formål at skabe de bedst mulige forudsætninger for handlekraftig og koordineret håndtering af større kriser, ulykker og katastrofer, der rammer Danmark, danskere eller danske interesser i udlandet.

Det følger af retningslinjerne, at NOST bidrager til krisestyring ved at fungere som den fysiske og organisatoriske ramme om statslige myndigheders samarbejde og koordination på operationelt niveau i forbindelse med større kriser mv.

Rigspolitiet varetager den koordinerende ledelse af NOST, der bl.a. skal etablere og fastholde en fælles situationsforståelse og et samlet overblik, koordinere handlinger og ressourcer samt fremme en tidlig iværksættelse af tiltag, som kan genoprette samfundets evne til at fungere normalt.

Krisestyringen bygger på en række overordnede principper, herunder sektoransvarsprincippet, der indebærer, at den myndighed, der har ansvaret for en opgave til daglig, bevarer ansvaret for opgaven i en krisesituation. Det betyder endvidere, at myndighederne under NOST opererer på grundlag af det regelsæt, der gælder for det relevante område.

Som leder af NOST har Rigspolitiet bl.a. til opgave at sikre, at de relevante rammer og forudsætninger er til stede for, at NOST så effektivt som muligt kan løse sine opgaver, herunder understøtte den bedst mulige anvendelse af samfundets samlede ressourcer.

NOST blev den 26. februar 2020 aktiveret første gang i anledning af covid-19 og har siden denne dato koordineret den samlede myndighedshåndtering af covid-19, hvilket er den længste periode, NOST har været aktiveret siden oprettelsen, ligesom der er tale om den mest omfattende og komplekse opgave, NOST har varetaget. NOST har således i den samlede periode omfattet i alt ca. 25 forskellige myndigheder.

Det bemærkes endvidere, at politiet – på lige fod med visse øvrige myndigheder, som f.eks. Forsvaret – kan yde relevante myndigheder bistand i forbindelse med at løse opgaver, der relaterer sig til den samlede krisestyring under covid-19. Det kan i forlængelse heraf oplyses, at politiet i medfør af § 2, nr. 6, i lov om politiets virksomhed og § 65, stk. 2, i lov om hold af dyr har hjemmel til at bistå Fødevarestyrelsen i indsatsen med aflivning af mink. Politiets bistand skal i den forbindelse – ligesom myndighedsudøvelse i øvrigt – foregå inden for lovgivningens rammer.”

Justitsministeriet kan i forlængelse heraf henvise til side 18 i Miljø- og Fødevarerministeriets redegørelse af 18. november 2020 for forløbet vedrørende manglende hjemmel til at udvide den hidtidige indsats med aflivning af mink til hele landet (Miljø- og Fødevarerudvalget (Alm. del) – bilag 130), hvoraf det fremgår, at Fødevarestyrelsen den 6. november 2020 anmodede NOST om mandskabsmæssig bistand til telefonisk at kontakte ejere af ikke-

smittede besætninger uden for smittezonerne med henblik på optælling af mink for at beregne bonus til de ejere, der ønskede at få udbetalt bonus for hurtig tømning af deres besætning. På den baggrund etablerede Rigspolitiet samme dag et callcenter til at udføre denne opgave.

3. Det bemærkes, at regeringen og Justitsministeriet i forbindelse med den intensivering af indsatsen vedrørende aflivning af mink, som har været i gang siden begyndelsen af oktober, løbende har været i dialog med myndighederne, herunder politiet.

Efter det oplyste har myndighederne ikke gennemtvunget aflivning af mink uden for smittezonerne. Endvidere er det ud fra oplysninger fra politikredsene Rigspolitiets vurdering, at politiet alene er gået ind på ejendomme beliggende uden for smittezonerne, hvis ejerne har givet samtykke til det.

Det er helt i overensstemmelse med sædvanlig praksis og arbejdsfordelingen mellem Justitsministeriets departement og Rigspolitiet, at det er Rigspolitiet, der står for den operative håndtering – herunder udarbejdelse af actioncards – uden at ministeriet i den forbindelse inddrages.

4. Det kan i forlængelse heraf oplyses, at Justitsministeriets departement ikke indgår i NOST og ikke i almindelighed modtager referater fra møder i NOST.

Justitsministeriet modtog dog undtagelsesvis til brug for Miljø- og Fødevarerministeriets redegørelse referatet fra det videomøde i NOST den 5. november 2020, der er beskrevet på side 16 i redegørelsen, hvoraf følgende fremgår:

”Den styrkede rolle for NOST og behovet for en yderligere prioriteret, fælles myndighedsindsats bliver drøftet på et videomøde den 5. november tidlig morgen med rigspolitichefen og en række styrelseschefer fra de styrelser, der indgår i NOST vedrørende minkindsatsen, herunder Fødevarestyrelsen.

Af et referat af mødet fremgår, at Rigspolitiet på mødet tilkendegiver, at regeringen har besluttet, at alle mink i Danmark skal aflives hurtigst muligt, idet det indtil nu ikke har været muligt at inddæmme smitten blandt mink. Det blev tilkendegivet, at målet er, at der ikke er mink i Danmark efter den 16. november 2020. Det fremgår desuden, at Rigspolitiet tilkendegiver, at der skal tempo på indsatsen, og at der skal udarbejdes en fælles myndighedsplan i regi af NOST, der starter med de smittede besætning-

ger i Nordjylland. Af mødereferatet fremgår videre, at Fødevarerstyrelsen tilkendegiver, at pelsningen i zone 3 er i gang på helt normal vis, og at der skal arbejdes på en hjemmel til, at alle dyr (inklusive avlsdyr) aflives.”

5. Som bekendt pågår der i Folketingets Udvalg for Forretningsordenen drøftelser om en uvildig undersøgelse af forløbet vedrørende manglende hjemmel til at udvide indsatsen med aflivning af mink til hele landet. Det bakker regeringen naturligvis op om.

Der er endnu ikke taget stilling til de nærmere rammer for en sådan undersøgelse. Af principielle grunde finder Justitsministeriet derfor ikke, at materiale, der eventuelt måtte være relevant for en kommende uvildig undersøgelse, bør oversendes til Folketinget.

Regeringen vil selvfølgelig samarbejde med og udlevere relevant materiale til det undersøgelsesorgan, der måtte blive nedsat.